

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор Сторожницького ліцею

Лариса Комоній

Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами

I. Загальні положення

Положення визначає основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності Команда психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти (далі – Команда супроводу).

У Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- адаптація навчального матеріалу (далі – адаптація) – зміна методів і способів навчання з урахуванням індивідуальних потреб учня з ООП без зміни програмового змісту, загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;
- модифікація навчального матеріалу (далі – модифікація) – зміна програмового змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) з урахуванням особливих освітніх потреб дітей із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;
- оцінка потреби в наданні підтримки – визначення потреби учня в наданні йому додаткової підтримки під час освітнього процесу.

Основні завдання Команди супроводу

Основними принципами діяльності Команди супроводу є повага до кожного здобувача освіти, врахування індивідуальних особливостей учнів із ООП та недопущення дискримінації й порушення їхніх прав. Робота команди ґрунтується на командному підході, активній співпраці з батьками під час освітнього процесу з дотриманням етичних принципів і конфіденційності, а також міжвідомчої взаємодії для забезпечення всебічної підтримки учня.

Пріоритетними напрямками роботи Команди супроводу є:

- розроблення індивідуальної програми розвитку дитини (далі – ІПР) учня з ООП відповідно до рекомендацій фахівців ІРЦ та складання індивідуального навчального плану (за потреби);
- збір інформації про особливості розвитку, освітні потреби, труднощі, можливості та інтереси учня з ООП на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання ІПР;
- проведення оцінки та визначення потреби у наданні учню підтримки I рівня або надання рекомендацій його батькам звернутися до ІРЦ для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи;
- визначення напрямів та обсягу психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг, які надаються у ЗЗСО з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (далі – висновок), та забезпечення надання цих послуг;

- реалізація та моніторинг виконання ІПР та корекційно-розвиткового складника освітньої програми під час освітнього процесу з метою коригування та визначення динаміки розвитку учня;
- надання методичної підтримки педагогічним працівникам закладу освіти щодо організації інклюзивного навчання;
- створення належних умов для інтеграції учнів із ООП в освітнє середовище;
- консультування батьків учнів із ООП щодо особливостей їх розвитку, навчання та виховання;
- здійснення інформаційно-просвітницької роботи серед учасників освітнього процесу щодо недопущення дискримінації та порушення прав учнів з ООП, формування дружнього та неупередженого ставлення до них.

II. Склад Команди супроводу та функції її учасників

Склад Команди супроводу визначається з урахуванням індивідуальних потреб учня з ООП затверджується наказом керівника закладу загальної середньої освіти.

До складу Команди супроводу входять учасники, які виконують такі основні функції:

1) Керівник (директор) або заступник директора з навчально-виховної роботи:

- формує склад та організовує роботу Команди супроводу;
- залучає фахівців ІРЦ та за потреби інших спеціалістів (медичних працівників, спеціалістів системи соціального захисту населення, служби у справах дітей тощо) до роботи Команди супроводу;
- координує (або визначає уповноважену особу, відповідальну за координацію) розроблення ІПР та індивідуального навчального плану учня з ООП. Затверджує ці документи, відповідає за їх реалізацію та здійснює контроль за станом їх виконання;
- визначає особу, відповідальну за внесення інформації до системи автоматизації роботи ІРЦ;
- здійснює контроль за виконанням завдань членами Команди супроводу;
- складає (або визначає уповноважену особу, яка складає) та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) і залучає фахівців до їх проведення;
- залучає батьків учня з ООП до розроблення і погодження ІПР;
- залучає ресурси ЗЗСО для забезпечення I рівня підтримки учню з ООП.

2) Вчителі, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси):

- здійснюють спостереження за учнем під час освітнього процесу та проводять оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки I рівня та подальшого розроблення ІПР або надання інших рекомендацій;
- забезпечують освітній процес учня з ООП з урахуванням особливостей його розвитку та ІПР;
- розробляють та реалізують спільно з іншими членами Команди супроводу індивідуальну програму розвитку;
- беруть участь у підготовці індивідуального навчального плану учня з ООП;
- здійснюють адаптацію (модифікацію) навчального матеріалу та освітнього середовища відповідно до потреб та можливостей учня з ООП;
- інформують членів Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності учня з ООП, його сильні сторони та потреби і результати виконання ним навчальної програми;

- визначають рівень досягнення поставлених цілей навчання, передбачених ІПР;
- сприяють соціалізації учня з ООП в учнівському колективі та забезпечують його психологічну підтримку;
- надають інформацію батькам учня з ООП про результати виконання ним ІПР.

3) Асистент вчителя:

- здійснює спостереження за учнем з метою вивчення його індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів, потреб і можливостей та інформує членів Команди супроводу про результати;
- спільно з вчителями бере участь в організації освітнього процесу учня з ООП;
- надає допомогу учням із ООП в організації робочого місця, у виконанні завдань, у концентрації уваги, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю;
- надає допомогу вчителю в організації освітнього процесу та бере участь у його плануванні;
- сприяє соціалізації учня з ООП та включенню його до учнівського колективу;
- забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу для учня з ООП шляхом адаптації освітнього середовища, адаптації та / або модифікації навчальних матеріалів та підготовки індивідуальних завдань;
- бере участь у розробленні ІПР та у підготовці індивідуального навчального плану;
- спільно з вчителем оцінює рівень досягнення поставлених цілей навчання, передбачених ІПР, динаміку розвитку учня з ООП;
- надає інформацію батькам учня з ООП щодо здобуття ним загальної середньої освіти.

4) Практичний психолог

- здійснює спостереження за учнем під час освітнього процесу та оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки І рівня або надання інших рекомендацій;
- здійснює цілеспрямоване вивчення та моніторинг розвитку і психологічного стану учня з ООП;
- бере участь у розробленні ІПР;
- здійснює психологічний супровід та надає психологічну допомогу учню з ООП;
- надає рекомендації, консультації та методичну допомогу педагогічним працівникам ЗЗСО щодо організації навчання учня з ООП;
- бере участь у забезпеченні комфортного освітнього середовища та сприятливого психологічного клімату для навчання учня з ООП;
- забезпечує консультування та психологічну підтримку батьків учня з ООП.

5) Соціальний педагог:

- бере участь у розробленні ІПР;
- вивчає соціальні умови розвитку учня з ООП і виявляє соціальні проблеми, які потребують негайного вирішення. За потреби надає рекомендації щодо звернення до відповідних фахівців з метою надання допомоги;
- сприяє соціалізації учня з ООП, його адаптації в учнівському колективі;
- інформує учня з ООП та його батьків про мережу закладів позашкільної освіти, залучає його до участі в гуртках і секціях;
- надає рекомендації учасникам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції учня з ООП в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату, попередження та подолання особистісних, міжособистісних конфліктів.

б) Вчителі спеціальної освіти (педагогічні працівники, які здобули вищу освіту за спеціальністю «Спеціальна освіта» (для осіб, які здобували вищу освіту до набрання чинності [постановою КМУ від 29.04.2015 № 266](#))).

Це можуть бути штатні працівники закладу загальної середньої освіти або працівники, залучені для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (вчитель-логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, олігофренопедагог, вчитель-реабілітолог):

- здійснюють спостереження за учнем з ООП під час освітнього процесу та оцінку його розвитку з метою визначення потреби в наданні підтримки I рівня або надання інших рекомендацій (за наявності відповідної письмової заяви батьків учня) *(цю функцію виконують лише штатні працівники ЗЗСО)*;
- надають інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку та освітні потреби учня з ООП;
- беруть участь у розробленні та реалізації ІПР;
- проводять (надають) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) з учнем з ООП та здійснюють моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку;
- надають рекомендації педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей в процесі навчання, технологій для досягнення кінцевих цілей навчання та застосування адаптацій / модифікацій навчального матеріалу *(цю функцію виконують лише штатні працівники ЗЗСО)*;
- консультують батьків учня з ООП щодо організації його навчання.

7) Фахівець (консультант) ІРЦ:

- надає інформацію членам Команди супроводу про особливості психофізичного розвитку, сильні сторони, можливості та потреби учня з ООП;
- надає рекомендації щодо розроблення, виконання, коригування ІПР;
- надає консультації педагогічним працівникам щодо адаптації / модифікації навчального матеріалу та організації освітнього середовища з урахуванням принципів універсального дизайну і розумного пристосування;
- надає рекомендації щодо проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг), методів роботи з учнем із ООП;
- здійснює системний кваліфікований супровід учня з ООП під час освітнього процесу;
- надає консультативну допомогу батькам учня з ООП щодо його навчання, розвитку та виховання.

8) Асистент учня з особливими освітніми потребами:

- надає підтримку та допомогу учню з ООП під час освітнього процесу в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі;
- здійснює спостереження за станом здоров'я учня з ООП та за потреби надає допомогу медичному працівникові під час проведення необхідних процедур;
- інформує членів Команди супроводу про потреби учня з ООП;
- інформує членів Команди супроводу про факти булінгу, свідком якого він був особисто або інформацію про які отримав від інших осіб, вживає невідкладних заходів для припинення цькування.

9) Батьки (один із батьків) / інші законні представники (інший законний представник) учня з особливими освітніми потребами:

- надають інформацію про особливості психофізичного розвитку дитини, його сильні сторони, спосіб навчання, успіхи, труднощі під час виконання завдань тощо;
- беруть участь у розробленні та реалізації ІПР;
- створюють умови для навчання, виховання та розвитку учня з ООП.

10) Медичний працівник закладу загальної середньої освіти:

- інформує членів Команди супроводу про стан здоров'я та психофізичні особливості розвитку учня з ООП (за згодою його батьків).

11) Залучені медичні працівники, в тому числі клінічний психолог, лікар-психіатр дитячий (за потреби); системи соціального захисту населення, служби у справах дітей (за потреби) тощо.

Завдання членів Команди супроводу виконуються в межах їх **основного робочого часу**.

III. Організація роботи Команди супроводу

Керівництво роботою Команди супроводу здійснює керівник або заступник директора з навчально-виховної роботи, який відповідає за виконання завдань та розподіл функцій між її членами. Основною формою діяльності є засідання, що проводяться щонайменше **тричі протягом навчального року** в онлайн-режимі або у змішаному очно-дистанційному форматі. За потреби будь-хто з членів може ініціювати позачергове засідання.

Головує на засіданні керівник або заступник директора, а секретар обирається з-поміж членів Команди, які працюють у закладі освіти. Рішення ухвалюються колегіально шляхом відкритого голосування за умови присутності не менше двох третин складу. Усі рішення фіксуються в протоколі, який веде секретар та підписують усі учасники засідання. Протоколи зберігаються у закладі освіти щонайменше **п'ять років**.

Для учня, у якого виникають труднощі під час навчання, та який **не має висновку**, Команда супроводу здійснює:

- спостереження за учнем;
- вивчення психофізичного стану учня;
- консультації з батьками учня;
- оцінку потреби учня в наданні підтримки в освітньому процесі.

За результатами спостереження Команда супроводу приймає рішення про:

- надання учню підтримки I рівня відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. На підставі цього рішення, зафіксованого у протоколі, розробляється індивідуальна програма розвитку;
- надання рекомендацій батькам звернутися до ІРЦ з метою проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи;
- відсутність потреби у наданні підтримки I рівня в ЗЗСО.

Для учня з ООП, який **має висновок**, Команда супроводу здійснює:

- аналіз висновку;
- спостереження за учнем із ООП та вивчення його психофізичного стану;
- консультації з батьками учня з ООП;
- консультації з іншими фахівцями, зокрема педагогічними працівниками спеціальних закладів освіти, медичними працівниками тощо (за потреби);
- аналіз індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) та інших документів, наданих батьками учня з ООП;
- розроблення індивідуальної програми розвитку.

З урахуванням динаміки розвитку учня з ООП протягом навчального року Команда супроводу за участі фахівця ІРЦ та за погодженням із його батьками може прийняти рішення про зміну рівня підтримки (в межах суміжного рівня). Це рішення фіксується в протоколі засідання Команди супроводу, який підписується всіма членами та завантажується до системи автоматизації роботи ІРЦ.

IV. Порядок розроблення Командою супроводу індивідуальної програми розвитку

Відповідно до висновку, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності), результатів психолого-педагогічного вивчення учня Команда супроводу складає індивідуальну програму розвитку учня з ООП. Цей документ:

- складається на навчальний рік за формою, визначеною законодавством;
- підписується всіма членами Команди супроводу;
- затверджується керівником закладу загальної середньої освіти;
- зберігається в ЗЗСО **не менше ніж три роки**;
- обліковується в системі автоматизації роботи ІРЦ;
- переглядається двічі на рік (за потреби частіше) з метою її коригування з урахуванням динаміки розвитку учня з ООП.

Відповідно до особливостей розвитку учня з ООП Команда супроводу визначає способи адаптації / модифікації освітнього середовища, навчальних матеріалів і за потреби розробляє індивідуальний навчальний план.